

VRÚTOČAN

Z obsahu vyberáme:

- * MHD bude od 1. januára zabezpečovať DPMM str. 2
- * Bezplatné wifi vo Vrútkach str. 3
- * Obnova mestských lokalík str. 4-5
- * Mesto posilňuje zber separovaného odpadu str. 5
- * Ocenené osobnosti počas Dní mesta str. 6-7
- * Podujatia Dní mesta str. 8-9
- * Kultúra, školstvo str. 10
- * O pôvode názvu Vrútok, seniori, inzercia str. 11
- * Šport str. 12

*****

DVOJMESAČNÍK MESTA VRÚTKY - bezplatne

ROČNÍK 32, číslo 5/2021

Výstava "Po 2. svetovej vojne" Vrútky neobišla

V ostatných dňoch doznievajúcej jesene obohatili vrútockú pešiu zónu štyri panely s pätnástimi silnými príbehmi preživších 2. svetovej vojny a holokaustu. Výstava, ktorú už videli obyvatelia viacerých slovenských miest, bola realizovaná s finančnou podporou Ministerstva spravodlivosti SR v rámci dotačného programu na presadzovanie, podporu a ochranu ľudských práv a slobôd a na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie. Bola doplnená súčasnými fotografiami preživších od Tomáša Halásza a grafikami od Matúša Maťátka. Naši občania aj hostia ju mohli zhliaďnuť do 18. novembra vďaka spolupráci samosprávy s O. Z. Post Bellum.

-red-, foto: Michal Lašut

MHD bude od 1. januára zabezpečovať Dopravný podnik mesta Martin

V aglomerácii miest Martin, Vrútky a obcí Bystrička, Lipovec a Turčianske Kláčany bude od 1. januára zabezpečovať mestskú hromadnú dopravu Dopravný podnik mesta Martin (DPMM). Aj obyvatelia Vrútok si môžu zabezpečiť dopravnú kartu tohto podniku, ktorú vydávajú v Klientských centrách Dopravného podniku v OC Galéria a na Mestskom úrade Martin. Upozorňujeme držiteľov mestských kariet MultiCARD, že platnosť týchto kariet končí 31. decembra 2021. Držitelia kariet by si mali regulovať zostatky na svojich Mestských kartách MultiCARD a nabíjať si ich tak, aby do konca roka 2021 na nich precestovali svoje kredity – zostatky. Vyhnú sa tak zbytočnej administratíve pri vracaní neprecestovaného zostatku. Od 1.10. 2021 je pozastavený predaj 90dňových časových lístkov „štvrtročníkov“, preto, aby ich bolo možné precestovať do konca roka. 30dňové časové lístky – „mesačníky“ je možné

zakúpiť iba na obdobie platnosti do konca roka a od 1.12.2021 bude ich predaj pozastavený. Dovoľujeme si informovať občanov mesta Vrútky, že vstupný poplatok za vybavenie novej dopravnej karty vo výške 5 € im účtovaný nebude a bude uhradený z rozpočtu Mesta Vrútky. Tým, ktorí poplatok už zaplatili, bude o túto sumu zvýšený kredit na karte.

Pokiaľ ide o linky prechádzajúce aj územím mesta Vrútky, je potrebné upozorniť, že linka č. 27 sa prečísluje na linku č. 25. Zanikne dvanásťka aj sedmička a nahradí ich linka č. 21, ktorá bude mať

o to viac spojov. Významnou zmenou je tiež skutočnosť, že DPMM neplánuje využívať pre svoje linky vrútocké autobusové nástupisko, ale hodlá si zriadiť vlastnú autobusovú zástavku pri železničnej stanici pred penziónom Burra. Nový cestovný poriadok, ktorý sa aktuálne finalizuje, bude dostupný na webovej stránke dopravného podniku od začiatku decembra.

Všetky potrebné informácie sú postupne zverejňované na webovom sídle dopravného podniku:

www.dpmmartin.sk

Infolinka: 0945 505 060

Email: info@dpmmartin.sk

Na obr. č. 1 pôvodná mestská karta a nová dopravná karta DPMM

Prišiel rad aj na Lesnú ulicu

Chodník na Lesnej ulici bol dlhoročne v nelichotivom stave a na viacerých jeho častiach ním už prerastala tráva. V rámci tohtoročnej investičnej akcie zameranej na uloženie optického kábla na tejto ulici dodávateľ stavebných prác v spolupráci s mestom zabezpečili aj nový povrch časti chodníka v dĺžke 70 m. Vhodné poveternostné podmienky počas tohtoročnej jesene umožnili Mestu Vrútky, aby pristúpilo k stavebným úpravám asfaltového krytu aj u ostatných častí chodníka a zabezpečiť tak vynovený chodník v celej dĺžke Lesnej ulice od križovatky s ul. Hornou až po jej vyústenie do Ul. Francúzskych partizánov. Do rozsahu stavebných prác naplánovaných na november bola zahrnutá aj výšková úprava

poklopov (voda, plyn, kanalizácia), resp. dodanie troch nových kanalizačných poklopov, a čiastočná výmena obrubníkov s celkovou dĺžkou 20m. Nábehy vjazdov k rodinným domom sú zabezpečené bezbariérovou úpravou. Celková dĺžka obnoveného chodníka činí 400 m.

Ing. Dušan Kramár

Viete, koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok?

Veľmi veľa...

Aj tieto Vianoce sa môžete zapojiť do celoslovenskej výzvy a potešíť niekoho, kto darček nečaká. Vianočné krabičky budeme zbierať aj v našom meste a spoločne potešíme babičky a deduškov žijúcich v zariadení pre seniorov a Dome sociálnych služieb Vrútky - SENIOR ako aj osamelé žijúcich seniorov v našom meste.

Stačí naplniť krabicu od topánok láskou a maličkosťami, ktoré môžu potešiť babičku alebo deduška v domove dôchodcov a odovzdať v Mestskej knižnici H. Zelinovej počas otváracích hodín v termíne 19. 11.-2. 12. 2021 Poďme spolu potešiť na Vianoce čo najviac seniorov a vyčaríme tak úsmev a zahrejeme pri srdci nezištným činom. Ďakujeme všetkým dobrým ľuďom, ktorí sa zapoja do zbierky.

Soňa Myslovič

Vážení čitatelia Vrútočana,

dovoľte mi opäť sa Vám prihovoriť a pár vetami zosumarizovať to najdôležitejšie, čím žije naše mesto a jeho samospráva. Máme za sebou tohtoročné **Dni mesta Vrútky** a s nimi spojené oslavy 150. výročia výstavby Košicko – bohumínskej železnice. Na rozdiel od minulého roku sme do programu zaradili viacero exteriérových podujatí vrátane podujatia Študuj dopravu, troch jász parnými vlakmi, či Vrútockého jarmoku spojeného s vystúpeniami súborov a hudobných skupín. Chvalabohu nám vyšlo počasie a aj COVID semafor bol na

Vrútky zhovievavý, čo neznamená, že sme sa nenatrápili s platnými hygienickými požiadavkami. Chcem sa preto veľmi poďakovať všetkým kolegom, ako aj ostatným spolupracovníkom, ktorí prispeli k úspešnej realizácii všetkých podujatí.

Po dvojročnej tortúre od predloženia našej žiadosti o eurofondy na **rekonštrukciu ulíc Sv. Cyrila a Metoda a Mierovej**, cez jej hodnotenie a schválenie až po ukončenie verejného obstarávania na dodávateľa stavebných prác, sme v októbri konečne uzatvorili zmluvu s dodávateľom stavebných prác, firmou COLAS Slovakia, a.s. Samozrejme sú si vedomí nastupujúcej zimy a v tomto roku už nebudú realizovať také práce, ktoré by skomplikovali dopravnú situáciu v tejto lokalite a projekt začnú realizovať v jarných mesiacoch budúceho roku. Verím, že výsledná zmena kvality miestnych komunikácií sa nám odmení.

O to viac sa teším, že v jesenných mesiacoch tohto roku sme stihli obnoviť **chodník na Lesnej ulici**, čoho sa právom dlhé roky domáhali jej obyvatelia. V čase písania týchto riadkov sa už

realizujú práce na viacerých menších projektových aktivitách vrátane renovácie pamätníka delostrelcov 1. čs. armádneho zboru, vybudovania prístrešku pre bicykle a novej zástavky pred budovou mestského úradu, či obnovy náučného chodníka na ul. Karvaša a Blahovca viac na str. 4-5.

Teší ma, že rokovania s novým dopravcom a Mestom Martin o podmienkach účasti Mesta Vrútky a troch obcí na **budúcnosti MHD** sa podarilo uzatvoriť úspešne a od 1. januára 2022 bude aj v našom meste zabezpečovať autobusovú dopravu Dopravný podnik mesta Martin. Prajem mu, aby svoju nejednoduchú úlohu zvládol a aby zvýšený komfort cestovania viedol aj k udržateľnosti ekonomiky verejnej dopravy.

Všetkým Vám prajem, aby ste predĺžené večery doznievajúcej jesene a nastupujúcej zimy zvládli v dobrej kondícii a najmä bez vážnych následkov z tretej vlny koronavírusu, ktorá sa žiaľ nezdá byť ani miernejšia ani menej vážna, než jej predchodkyne.

Branislav Zacharides
primátor mesta Vrútky

Bezplatné Wifi vo Vrútkach pre každého. Na ktorých miestach sa na internet pripojíte?

Jedným z miest, ktorého obyvatelia a návštevníci budú môcť na verejných priestranstvách využívať širokopásmový internet s minimálnou rýchlosťou 30 Mbit/s zadarmo, sú už aj Vrútky. Zámerom projektu, ktorý nesie názov „Wifi pre Teba v meste Vrútky“, bolo vybudovanie WiFi prístupových bodov na miestach, kde je komunitný život. Projekty z eurofondov sú veľmi často zložitým a dlhotrvajúcim procesom. Dôkazom bol aj tento projekt, na ktorý mesto získalo 14 400 EUR z Operačného programu Integrovaná infraštruktúra. „Po záhlavých kontrolách procesu v jeho jednotlivých fázach sa nám nakoniec podarilo projekt po vyše dvoch rokoch doviest' do úspešného konca. Som rád, že naši obyvatelia, ale aj návštevníci mesta majú možnosť bezplatného Wifi pripojenia či už v centre mesta, ale aj v jeho širšom okolí“, vyjadril sa primátor Vrútok Branislav Zacharides.

Na WiFi sa pripojíte na týchto miestach:

- 1) Námestie S. Zachara pred MsÚ vrátane oddychovej zóny
- 2) Zóna v okolí detského ihriska na Ul. Švermova
- 3) Pešia zóna od železničnej stanice po Kultúrnu sálu Kriváň
- 4) Oddychová zóna v parku situovaného pred Kinom 1. máj
- 5) Oddychovo – rekreačná zóna v Mexiku, park s detským ihriskom
- 6) Futbalový štadión mesta Vrútky
- 7) Klientské priestory mestského úradu
- 8) Mestská knižnica Hany Zelinovej
- 9) Zariadenie pre seniorov a Dom sociálnych služieb Vrútky SENIOR

Mgr. Juraj Gorilák, Referát športu, cestovného ruchu a projektov

Viacero schátraných lokalít získava novú tvár

Mestský úrad sa snaží zapájať sa aj do menších grantových výziev od rôznych poskytovateľov. Aj vďaka nim sa postupne darí meniť vzhľad nášho mesta. V tomto roku je to aj priestor pred úradom, pamätník pri vstupe do Vrútok od Žiliny, či náučný chodník na ul. Karvaša a Blahovca. Na uvedené akcie sa podarilo do mestského rozpočtu získať celkovo 14 600 €.

Obnova Pamätníka delostrelcom 1. čsl. armádneho zboru

Dotáciu na obnovu pamätníka vo výške 5 500 € získalo naše mesto z Úradu vlády SR, ktorý ešte v roku 2020 vyhlásil výzvu na obnovu vojnových pamätníkov. Nový vzhľad nedostal iba podstavec pod húfnicou. Pribudla tiež slávnostná plocha pred ním a do dvoch stojanov sa osadili nové informačné tabule, ktoré všetkých návštevníkov pamätníka oboznámi s priebehom vojnových udalostí na území nášho mesta. Za odpracované brigádnicke hodiny ďakujeme viacerým skupinám nadšencov vrátane členov Športového klubu ASF a Klubu vojenskej histórie Dubná skala. V blízkej budúcnosti pristúpi mesto aj k novému vyhotoveniu pamätnej tabule, ktorá tento pamätník v minulosti zdobila.

„Realizované s finančnou podporou Úradu vlády Slovenskej republiky“

Vynovený podstavec pod pamätníkom (hore) a renovácia stojanov pre info tabule v réžii dobrovoľníkov (dolu).

Nový prístrešok pre bicykle a zástavka pred MsÚ

Vďaka grantu z Nadačného fondu Slovenských elektrární v Nadácii Pontis bude mať kvalitnejšiu cyklodopravu dvanásť slovenských miest a obcí. Medzi nimi aj Vrútky, ktoré získali grant vo výške 7 600 € na vybudovanie nového prístrešku so stojanom pre bicykle pred mestským úradom. Skultúrneňiu tohto priestoru pomôžu aj vlastné zdroje mesta, vďaka ktorým starú autobusovú zástavku s roky zatvoreným novinovým stánkom nahradí do konca tohto roka nová moderná konštrukcia.

Nový prístrešok pre bicykle pre Mestským úradom už stojí. Čoskoro k nemu pribudne aj nová autobusová zástavka.

Obnovy sa dočkal aj náučný chodník na ulici Karvaša a Blahovca

Verejnosť si už možno ani nepamätá, že Ulicou Karvaša a Blahovca viedol v minulosti náučný chodník. Torzo po ňom reprezentujú poškodené informačné tabule na začiatku ulice a pri konečnej zástavke autobusu. Mesto Vrútky preto využilo príležitosť uchádzať sa o grant Žilinského samosprávneho kraja na obnovu chodníka. Začiatkom novembra už boli pozdĺž ulice osadené stojany na tri tabule spolu s tromi lavičkami a smetnými košmi. Za pomoc ďakujeme poslancovi MsZ Marekovi Vevericovi. V najbližšej dobe budú v stojanoch nainštalované nové informačné tabule o histórii ulice, zaujímavostiach v jej okolí a samozrejme aj o dvoch partizánoch, po ktorých je pomenovaná. Vďaka grantu ŽSK vo výške

1 500 € doplnenému o vlastné zdroje mesta sa nielen zvýši turistický potenciál tejto lokality, ale tiež nenásilne prepojí pamätník delostrelcom 1. čsl. armádneho zboru s pamätníkom Karvaša a Blahovca do jednej ucelenej náučnej trasy.

Mgr. Juraj Gorilák

"Finančne podporil
Žilinský samosprávny kraj"

Mesto posilňuje separovaný zber odpadu

V minulom čísle sme Vás informovali o zavedení zberu kuchynského odpadu. Zber toho odpadu sa vykonáva od júla tohto roku, pričom v júli bolo vyzbieraných 2,57 t, v auguste 5,21 t a v septembri už 6,46 t. Z týchto čísel vyplýva, že občania si na túto separáciu postupne zvykajú, čomu iste pomohla aj distribúcia odpadkových košov s rozložiteľnými vreckami. Na základe stúpajúcej tonáže mesto od polovice novembra rozširuje počet stojísk na kuchynský odpad z 23 stojísk na 27 stojísk, t.j. o ďalšie 4 stojíská, ktoré budú umiestnené na ul. Mokrad; vnútroblok Nábřežná 8,10- 1.čsl. brigády 26-30; Čachovský rad pri MsÚ, Nábřežná 11, čím sa dochádzková vzdialenosť k nádobám na kuchynský odpad zníži.

V súvislosti s problémami pre neustále preplnené kontajnery na zber papiera sa Mestu Vrútky podarilo vyrokovať zvýšenie počtu 1 100 l nádob na zber papiera o 7 ks, ktoré už sú umiestnené v centre mesta. Nadalej ale apelujeme na občanov, aby pri vhadzovaní papiera do nádoby mali na pamäti, že nestlačený odpad (najmä kartónové krabice) v zberných nádobách zbytočne zaberá veľa miesta a v konečnom dôsledku zberová spoločnosť odváža len vzduch. V neposlednom rade toto nezodpovedné správanie jednotlivých občanov vedie k neporiadku na stojisku, kde sa okolo nádob zhromažďuje odpad.

Taktiež je potrebné poukázať na skutočnosť, že niektorí nezodpovední občania ešte stále hrubo porušujú zákon o odpadoch a to tým, že do nádob

vhadzujú iný odpad a ako odpad, ktorý bol pre danú nádobu určený. Na obrázku je jednoznačné, že do nádoby na komunálny odpad bol uložený biologicky rozložiteľný odpad (lístie), ktorý je zakázané ukladať na skládku, ale je ho možné zhodnotiť. Tento obrázok je z lokality Mexiko.

Napriek aj takýmto skúsenostiam optimisticky veríme, že Vy občania budete naďalej zodpovedne pristupovať k triedeniu a spoločnými silami sa nám podarí dosiahnuť mieru separácie 40%.

Ing. Dana Pozorčiaková
Referát životného prostredia

Predstavujeme významné osobnosti, ocenené počas tohtoročných **Dní mesta**

Mesto Vrútky každoročne udeľuje ocenenia osobnostiam, ktoré sa mimoriadnym spôsobom zaslúžili o jeho dobré meno, významným spôsobom pričínili o jeho hospodársky rozvoj, zaslúžili o rozvoj kultúry v oblasti hudby, literatúry, divadla, výtvarného umenia, múzejníctva, architektúry, obohatili ľudské poznanie v oblasti vedy, alebo urobili dobré meno mestu mimoriadnymi športovými výkonmi. Aj počas tohtoročných Dní mesta Vrútky sa konalo slávnostné udeľovanie ocenení, ktoré si prevzali nasledovní jednotlivci a kolektívy:

Cena mesta Vrútky *RNDr. Jozef Klinda*

Vrútocký rodák Jozef Klinda je popredná slovenská osobnosť v oblasti ochrany prírodného a kultúrneho dedičstva a „otec zakladateľ“ mnohých chránených krajinných oblastí a národných parkov vrátane NP Malá Fatra a NP Veľká Fatra; autor viacerých zákonov na úseku ochrany prírody a krajiny, územného plánovania, starostlivosti o životné prostredie a kultúrne pamiatky. Patrí k priekopníkom environmentalistiky a zakladateľom Ministerstva životného prostredia SR. Stojí za založením Slovenskej agentúry životného prostredia, Enviromagazínu a viacerých časopisov. Je navrhovateľom viacerých lokalít svetového dedičstva a jediného svetového geoparku na Slovensku. Vydal množstvo odborných aj populárno – náučných publikácií a za svoju prácu získal viacero rôznych ocenení vrátane dvoch cien ministra životného prostredia SR v rokoch 2008 a 2010 a ocenení ministra životného prostredia ČR. Hoci Jozef Klinda v súčasnosti žije v Bratislave a v Haliči, ku svojmu rodisku sa stále hrdo hlási. Cena mesta Vrútky bola Jozefovi Klindovi udelená za vynikajúce tvorivé výkony vo vedeckej, publicistickej a verejnoprospešnej činnosti celoslovenského významu, ktoré vo veľkej miere súviseli s našim regiónom i s mestom Vrútky.

Pamätný list *Kolektív družstva žien kolkárskeho oddielu TJ LOKOMOTÍVA Vrútky*

Družstvo žien v extralige kolkov získalo titul Majsteriek Slovenska na rok 2020, keď obhájili titul z roku 2019. Družstvo podávalo počas celej sezóny mimoriadne kvalitné výkony. Suverénne víťazstvo výraznou mierou podporili súčasné reprezentantky Slovenska Mária Tomková, Lenka Stasinková, Katarína Ďurčeková a Žaneta Bednárová, reprezentantka do 23 rokov, spoľahlivé výkonu podávala Anna Ihnátová. Mária Tomková a Lenka Stasinková získali aj tituly Majsteriek SR v kategórii žien. Katarína Ďurčeková získala 4 medaile z Majstrovstiev sveta v kategóriách dorastu a žiactva, z toho 1 zlatú. Všetky ženy družstva okrem Žanety Bednárovej sú vydaté, majú deti a napriek rodinným povinnostiam majú vysokú tréningovú morálku. Kolky sú ich koníčkcom, hrajú ich s láskou a potešením. Svojimi výbornými výsledkami

Cena primátora mesta Vrútky *RNDr. Jozef Gembarovič, CSc.* *In memoriam*

Doktor Jozef Gembarovič, vrútocký rodák, preslávil svoje mesto i krajinu ako vedec v odborných kruhoch nielen v Európe, ale i vo svete. Fyziku vyštudoval na Univerzite Komenského v Bratislave, kde získal doktorát. Následne vyučoval na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre, pôsobil ako prorektor pre medzinárodné vzťahy. V roku 1999 mu bola ponúknutá pozícia vedúceho fyzika v Thermophysical Properties Research Laboratory, Inc. Vo West Lafayette, v Indiane, USA. Po odchode z Indiany v roku 2011 pracoval niekoľko rokov v spoločnosti TA Instruments v New Castle v Delaware. Neskôr, až do svojho odchodu do dôchodku v roku 2019, pracoval ako mimoriadny profesor fyziky na SUNY New Paltz v New Yorku. Špecializoval sa na tepelné vlastnosti pevných materiálov a možnosti merania ich tepelnej vodivosti. V tejto oblasti publikoval množstvo odborných článkov. Výsledky jeho výskumu využila aj americká vesmírna agentúra NASA pri navrhovaní najnovšej generácie kozmických lodí. Jeho meno nechýba ani v záverečnej správe z vyšetrovania príčin zrútenia sa Dvojičiek uvedené medzi expertmi termofyzikálneho laboratória z West Lafayette, kde vtedy pôsobil.

robia radosť nielen sebe, svojmu oddielu, TJ Lokomotíva Vrútky, ale aj mestu Vrútky. Družstvo žien svojou úspešnou športovou činnosťou propaguje kolky doma i v zahraničí.

Pamätný list *Kometa Vrútky*

Juniorské družstvá Komety Vrútky patria dlhodobo k najúspešnejším v rámci celej SR. Zdobia ich opakované tituly majstrov SR či víťazov slovenského pohára. Ocenenie získali za víťazstvo v tohtoročnej edícii slovenského pohára v hokejbale MAMUT Cup, ktoré dosiahli v kategórii U18. Vzhľadom k epidemiologickej situácii je v tejto sezóne slovenský pohár zároveň náhradou za dlhodobú ligovú súťaž, takže o to je úspech družstva cennejší. Chlapci sa dokázali aj v neľahkých podmienkach poctivou tréningovou činnosťou v rámci možností pripraviť tak, aby vzorne reprezentovali svoj oddiel a zároveň aj mesto Vrútky a propagáciu turčianskeho regiónu.

Pamätný list *Žilinská univerzita v Žiline*

Žilinská univerzita v Žiline nezabúda napriek svojmu medzinárodnému rozmeru podporovať ani región Žilinského kraja, v ktorom pôsobí a rozvíjať spoluprácu so subjektmi na jeho území. Univerzita už po desaťročia poskytuje technické aj humanitné vzdelanie obyvateľom regiónu, jej absolventmi sú tiež mnohí občania mesta Vrútky. Pre Mesto Vrútky sa spolupráca s univerzitou pretavila už do viacerých pozitívnych výsledkov. V čase vypuknutia pandémie koronavírusu práve vďaka Fakulte informatiky a riadenia a Fakulte elektrotechniky a informačných technológií tejto univerzity získali zariadenia sociálnej a zdravotnej starostlivosti, ako aj všetky školské zariadenia na území mesta ochranné štíty vytlačené na 3D tlačiarňach týchto fakúlt. Vďaka spolupráci so Slovenským národným múzeom následne Fakulta elektrotechniky a informačných technológií zrealizovala projekt digitalizácie archeologických nálezov z okolia Vrútok a následnú 3D tlač ich kópií, ktorými obohatila zbierku exponátov Historickkej expozície železničného múzea.

Pamätný list *Spolok Výchrevne Vrútky*

Spolok Výchrevne Vrútky je dobrovoľné neziskové občianske združenie, ktoré združuje nadšencov so záujmom o železničnú históriu. Táto skupina ľudí sa vo svojom voľnom čase stará o údržbu historických železničných koľajových vozidiel a príležitostne ich predváža verejnosti. Vozidlá, ktoré prevádzkujú, sú zväčša majetkom Železničného múzea ŽSR, ktoré ich spolku na základe vzájomnej dohody zverilo do dočasnej starostlivosti. Spolok pôsobí v areáli Rušňového depa vo Vrútkach, kde sa nachádza regionálne múzeum historických železničných vozidiel a historickej železničnej techniky, nesúce názov Výchrevňa Vrútky. Spolok každoročne organizuje podujatie pre verejnosť s názvom Železnica pre deti. Mimo toho aj jazdy historickými vlakmi pre nadšencov železničnej histórie.

Pamätný list *Martin Ďanovský* *odchovanec stolnotenisového oddielu* *TJ LOKOMOTÍVA Vrútky*

Martin Ďanovský je odchovancom stolnotenisového oddielu TJ Lokomotiva Vrútky, stolný tenis začal hrať ako 6 ročný. Od svojich začiatkov sa vyznačoval mimoriadnymi schopnosťami, ctížiadosťou, vytrvalosťou, skromnosťou, zodpovednosťou a vysokou tréningovou morálkou. Keďže mal talent, bolo ho treba len správne rozvíjať a výsledky práce postupne prichádzali. V mládežníckych kategóriách postupne získaval tituly majstrov kraja, stal sa niekoľkonásobným majstrom Slovenska vo štvorhre a mládežníckym reprezentantom Slovenska. Bol členom víťazného družstva Slovenska v troch medzinárodných turnajoch Satelit Tour. Od svojich 15. rokov hráva 1. ligu za mužov. V sezóne 2019/2020 bol oporou a lídrom Extraligových dorastencov, ktorí sa postarali o historický úspech získaním titulu Majstra Slovenska družstiev na rok 2020. Suverénnym spôsobom bez jedinej prehry dovedol družstvo k vytúženému titulu. Patrí medzi najväčšie vrútocké talenty – má veľký potenciál, má zodpovedný prístup k tréningu a je vzorom a príkladom pre širokú mládežnícku základňu telovýchovnej jednoty.

-red-, foto: Richard Kontoš

Dni Mesta Vrútky objektívom fotoaparátu

Tohtoročné Dni mesta Vrútky aj v rúšku osláv 150. výročia železnice

Oslavy nášho mesta (9.9. – 12.9.) nechali nikoho na pochybách, že sme železničným mestom a že sa hrdo k tejto tradícii hlásime. 150. výročie výstavby Košicko – bohumínskej železnice (úseku Poprad – Žilina) sa premietlo do viacerých podujatí zameraných na modernú a ekologickú dopravu a mobilitu. Takým bola aj počítačová akcia osláv **Študuj dopravu**, na ktorú prišiel v mene ministra dopravy a výstavby Andreja Doležala pozdraviť Vrútočanov štátny tajomník Jaroslav Kmeť. Následne spolu s primátorom Branislavom Zacharidesom, podpredsedom ŽSK Petrom Weberom a ďalšími hosťami slávnostne uviedli do života **Stálu expozíciu železničného mesta** inštalovanú v bývalých priestoroch knižnice H. Zelinovej. Jej exponáty v týchto dňoch obohatila aj **putovná výstava Považského múzea v Žiline** venovaná 150tke železnice. V piatok sa okrem **Vrútockého jarmoku** konal aj už tretí ročník **Farmárskeho dňa**, ktorý tradične pripravujú členovia oblastnej organizácie Slovenského

zväzu záhradkárov – Karvaša a Blahovca. Jeho návštevnosť každým rokom rastie. **Kultúrny program na pešej zóne**, ktorý vyvrcholil koncertom známej speváčky Zuzany Smatanovej, obohatili **jazdy parným vlakom**. Pre verejnosť ich v spolupráci so samosprávou zabezpečili členovia Spolku Výhrevne Vrútky. Za pestrý kultúrny program ďakujeme aj

spozorom firmám: Brantner Fatra, s. r. o. a Vrútky Invest, s. r. o.

Mestské oslavy sa zavŕšili v nedeľu **Službami božími s požehnaním mestu** v Evanjelickom a.v. kostole Dr. Martina Luthera a **Martinským bicyklovým dňom**, ktorý sa začínal netradične na Vrútkach a svojou účasťou ho poctila aj županka Erika Jurinová.

-red-

Zaslúžený oddych pod nepochalskou lipou počas Martinského bicyklového dňa

Kultúrnu sálu Kriváň zdobili obrazy

V kultúrnej sále Kriváň vystavovali od 14. augusta do 20. septembra svoje obrazy **výtvarníci Ateliéra Vladimíra Báthoryho**. Jeho žiaci sa tu učia základy kresby a maľby a pripravujú sa na samostatnú umeleckú dráhu. Vznikajú tu práce, ktoré majú umeleckú hodnotu a dokážu potešiť nielen samotných autorov, ale aj hostí.

Ďalšia výstava v Kultúrnej sále Kriváň bola zrealizovaná v spolupráci s Turčianskym kultúrnym strediskom V Martine.

Členovia **Štúdia turčianskych neprofesionálnych výtvarníkov** pripravili 16. septembra záverečnú výstavu z projektových aktivít „Stretnutia“, ktorej mottom bolo: „Koho stretávaš a ako ho vnímaš.“

-red-

Mesto Vrútky na svojich jubilentov nezabudlo

Počas pandémie nemohlo Mesto Vrútky organizovať pravidelné stretnutie našich jubilujúcich občanov. Opatrenia viac ako rok bránili v organizovaní akéhokoľvek ich zhromažďovania. V letných mesiacoch nakrátko prišiel ten čas a do Kina 1. máj prišli na pozvanie Mesta seniori, ktorí za uplynulý čas oslávili svoje jubileá. Čakal na nich dar v podobe kultúrneho programu: hrejivé slová básnika a koncert obľúbenej speváčka Marty Križanovej. Súčasná pandemická situácia opäť zastavila možnosť organizovať podujatia pre našich najzraniteľnejších, preto chceme tým z vás, ktorí svoje jubileá sláviť v druhej polovici tohto roka, pográtulovať aspoň takto na diaľku s nádejou, že sa uvidíme budúci rok. **-red-**

Jesenné novinky čakajú v knižnici na svojich čitateľov

V priebehu mesiacov september a október do knižnice pribudli zaujímavé novinky rôznych žánrov, ktoré potešia oko a dušu každého čitateľa. Spomedzi detských titulov sa veľkej čitateľskej obľube teší Miška a jej malí pacienti, Kubko hovorí prvé slová, Čo je to sneh, Bol raz jeden život, Labková patrola a iné. Tínedžeri si môžu vybrať z bohatej ponuky titulov young adult napr: Veriť znova, Láska je pre lúzrov, Denník uletenej Chloe, Pravidlá sú nato, aby sa porušovali...

Milovníkov napínavých príbehov čakajú tituly od autorov ako napr: R.Bryndza, Ch. Carter, D. Dána.... Na svoje si prídu aj milovníčky ľubostných a spoločenských románov. Keďže tento priestor nie postačujúcim nato, aby som vám priblížila všetky knižné novinky.. Knižky čakajú na svojich čitateľov, stačí si prísť vybrať. Tešíme sa na vás.

Veronika a Zuzka

Deň červených makov

11. novembra sme si na cintoríne hrdinov SNP v Priekope pripomenuli pietnou spomienkou Deň červených makov a vojnových veteránov. V posledných rokoch si táto tradícia nachádza svoje dôstojné miesto i na Slovensku. O 11. hodine a 11. minúte zazneli v mnohých mestách kostolné zvony. Z histórie sa dozvedáme, že práve 11. novembra 1918 o 11. hodine a 11. minúte zaznela posledná salva pri podpise prímeria v Compiègne vo Francúzsku, ktorým sa skončila prvá svetová vojna.

-red-

Trochu školáckej štatistiky

Po dvojmesačných prázdninách školy a školské zariadenia otvorili opäť svoje brány. Na žiakov i pedagógov čakali nové úlohy, aktivity aj výzvy. Do prváčkych školských lavíc zasadlo 47 žiakov, celkovo navštevuje základné školy 560 detí.

Gymnázium navštevuje 71 študentov, z toho 13 v prvom ročníku. Vyučovanie prebieha prezenčnou formou pri dodržaní všetkých stanovených epidemiologických opatrení, ktoré vydal Úrad verejného zdravotníctva.

Materské školy v súčasnosti navštevuje 337 detí. Od tohto školského roku je povinná predprimárna príprava pre deti od piateho veku, ktorú navštevuje 95 detí.

Základnú umeleckú školu F. Kafendu navštevuje v individuálnej výučbe 203 a v skupinovej 375 žiakov. Vzdelávajú sa v štyroch odboroch: výtvarnom, hudobnom, tanečnom a literárno-dramatickom. Po vyučovaní je možnosť navštevovať Centrum voľného času DOMINO, v ktorom prebieha krúžková činnosť. Od septembra je v ňom zapísaných 741 detí.

Mgr. Andrea Trylčová, Referát školstva

„Halloweenská výzdoba“, o ktorú sa postarali rodičia detí z MŠ na Ulici Sv. Cyrila a Metoda

O pôvode názvu Vrútok

Dedina Vrútky bola písomne doložená v metačnej listine z roku 1255 ako *villa Vrutk*, keď pri obchádzke územia, patriacemu Uzďovým synom Meškovi, Strmeňovi, Martinovi a Drahomilovi, sa hovorí o Vrútkach už ako o dedine, tvoriacej deliacu čiaru s uvedeným územím (*tenet metam cum villa Vrutk*). O 50 rokov sú Vrútky hospodársky vyspelé natoľko, že majú svoju farnosť a kňaza. Otázky o pôvode názvu dediny sa venovali vrútockí rodáci Miloš Gosiorovský (1979) a Milan Majtán (1998). Pôvod názvu situovali do starého slovanského slova *VbRQbKb* vo význame prameň, žriedlo alebo voda. V latinských listinách bol pôvodný názov zapísaný v tvare *VRUTK* bez jerov. V bežnom povedomí Vrútočanov sa zaužívalo

vysvetlenie, že rieka Turiec sa vrúca/vrúti do Váhu, prípadne že Váh s Turcom sú vrútené z Turčianskej stolice do Trenčianskej stolice. Pri Vrútkach sa spomína „Neznáma zem na Turci“, keď Ladislav predal časť tejto zeme Jakubovi, synovi Latibormu. Jediné inštrukcie k jej lokalizácii sú tie, že sa nachádza na kráľovskej hradskej (podobne ako Vrútky) a opísaná je ako jama alebo tóňa. Staré slovanské miestne názvy, ktoré sa nedali preložiť do maďarského jazyka, boli v najstarších listinách Uhorskej kráľovskej kancelárie prispôsobené štátnej reči a jej výslovnosti.

Vrútky boli zapísané ako *RUTHK* (1284, 1285) alebo *RUTK* (1313). Emília Úrhegyi (1939) sa snažila poukázať na maďarský pôvod názvu Vrútok, odvolávajúc sa na práce Eleméra Mályusza (1922) a Vladimíra Šmilauera (1932). Oproti týmto teóriám stojí smelá hypotéza Matildy Ha-

yekovej, takisto rodáčky z Vrútok, podľa ktorej pôvod názvu Vrútok pochádza zo starokeltských slov *RUATH-KA* (miesto ohradené vrchmi), *RHUAD-KA* (miesto vo vrchoch) alebo *RUTH-KA* (miesto pri vode, rieke). Aký je teda pôvod názvu Vrútok? Keltský alebo slovanský? Čo ak majú Vrútky a šľachtický rod pomenovanie podľa rovnomenného názvu už neexistujúcej rieky RUTHK? Alebo podľa vrchu RUTH, ležiacom v blízkosti obce? Podľa Szende Uhlyárika (1907), správcu Štátnej ľudovej školy, obecného matrikára a člena výboru rímskokatolíckej cirkevnej obce, na vrchu Ruth sa nachádzala pustovňa s rovnakým menom. A ako jeden zo starších pomenovaní dediny uvádza tvar RÚTHKA.

Mgr. art. Juraj Ruttkay, Ph.D.

Máme aktívnych seniorov

Naši seniori z ZO JDS vo Vrútkach brigádovovali na cintoríne. Vyhrabali až 23 vriec lístia v urnovom háji. Za pohrabanie lístia v urnovom háji pred sviatkami im patrí veľká vďaka!

-red-

Veterinárna ambulancia Vrútky

MVDr. Róbert Viselka
MVDr. Katarína Viselková

NA NOVEJ ADRESE
Chotárna 10, Vrútky

Pondelok	8:00-12:00	14:00-18:00
Utorok	8:00-12:00	14:00-17:00
Streda	8:00-12:00	14:00-17:00
Štvrtok	8:00-12:00	14:00-18:00
Piatok	8:00-12:00	14:00-17:00

Tel.č.: 0944 282 877

-inzercia-

Vrútočan * Vydáva: Mesto Vrútky, Námestie S. Zachara 4, 038 61 Vrútky, IČO: 00 647 209

* Redakčná rada: predseda Mgr. Branislav Zacharides, zodpovedná redaktorka: Bc. Miriam Migátová, členovia: Mgr. Ľuboš Gottwald, JUDr. Jana Rišianová, Mgr. Zuzana Kötelešová, Mgr. Igor Válek *

* Adresa redakcie: Matušovičovský rad 6, 038 61 Vrútky * Tel: 043/424 18 08 * E-mail: vrutocan@vrutky.sk

* Stanoviská v jednotlivých článkoch môžu a nemusia odrážať stanovisko redakcie * Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu, rozsah, grafické spracovanie článkov * Distribúcia: Slovenská pošta, a. s.

* Tlač: Neoprint Plus, s. r. o., Za mostom 2, Vrútky * EV 5737/18 * ISSN 1339-6730

Náklad: 3 000 ks, september- október 2021, poradové číslo 5 Dátum vydania: 16. 11. 2021.

90. výročie výstavby kúpaliska si pripomenieme aj knižne

Plavecký a vodnopólový klub Vrútky (PVK Vrútky) je v súčasnosti jedným z najstarších a činnosťou najbohatším z vrútockých športových klubov, ktorý aj na Slovensku patrí k najstarším. Dlhodobo zaujíma vedúce miesto v športe vo Vrútkach. Vrútky sú malým mestom, ale rozsah a aktivita plavcov a vodných pólistov takmer po jedno storočie predstavuje rozsiahly prínos k týmto olympijským športom nielen doma, ale aj v Európe.

Oslavovali sme 40, 50, 60, 70, 80 rokov plávania a vodného póla vo Vrútkach a budúci rok ideme oslavovať už aj úctyhodných 90 rokov. Pri tejto príležitosti vzišla myšlienka vydania publikácie o histórii plaveckých športov vo Vrútkach.

Chceli by sme Vás oboznámiť so získanými poznatkami o našej športovej minulosti, lebo kto nevie prezentovať svoju históriu, pre svet neexistuje. Publikácia, ktorú chceme vydať v jubilejnom roku 2022, sa snaží priblížiť život a vývoj vrútockého plávania a vodného póla za obdobie od jeho vzniku v roku 1932 až po súčasnosť. Prináša zaujímavé historické fakty, spomienky, fotografie a tiež štatistické údaje. Nech táto publikácia slúži nielen ako pamätník na roky minulé, ale aj ako inšpirujúci príklad pre nastupujúce generácie športovcov a funkcionárov. Ak máte záujem o publikáciu, kontaktujte ma na emailovej adrese: mizaborsky@gmail.com

Milan Záborský

Petangový klub mládeže Turiec úspešne reprezentoval

Finalisti MS trojíc z Turca na foto vpravo v modrých tričkách

V dňoch 26. a 27. júna 2021 organizoval "Petangový klub mládeže TURIEC" majstrovstvá Slovenska trojíc, mužov a žien v Podhradí, za účasti družstiev z Bratislavy, Pezinka, Šale, Lučenca, Modry, PAF Martin, reprezentácie SR a domácich družstiev "PKM TURIEC". V sobotu sa hralo v skupinách, pričom aj u mužov aj u žien sa do semifinále prebojovalo vždy jedno družstvo PKM Turiec. Ženy v zložení Danko Migrova, Grétko Piršelová a Renata Sekeráková v boji o bronz podľahli družstvu z Bratislavy a obsadili tak pekné 4 miesto. Domci PKM Turiec ešte reprezentovali

2 družstvá a to: Bohdanová, Karcolová, Melušová, ktoré obsadili 7-8 miesto a Benčatová, Lončíková, Švecová, ktoré obsadili 10 miesto
Družstvu mužov v zložení: Dušan Bereš, Miroslav Piršel a Rastislav Zibolen sa podaril husársky kúsok a v semifinále porazili jedno z dvoch reprezentačných družstiev a hrali finále. Tu už nestačili a ďalšiemu reprezentačnému družstvu podľahli 13:6 a obsadili tak pekné 2. miesto. Domacích mužov ešte reprezentovali družstvo Bačeovcov-Filip, Vladko, Michal, ktorí obsadili 7-9 miesto a Matulovci Rado a Rudo s Jergušom Sekaninom, ktorí obsadili 10-12 miesto.
Rastislav Zibolen

Dôstojná športovo pietna spomienka

Priatelia, za nami je už štvrtý ročník spomienkového vodnopólového stretnutia medzi Old Boys a Turčianskymi rakmi, ktorý je vždy umocnený spomienkou na významné osobnosti, ktoré pôsobili vo Vrútkach v plaveckých športoch. Tentokrát sme spomínali na pána profesora Karola Vojteka, ktorý mierou vrchovatou

zakladal, tvoril, trénoval aj funkcionárčil v neľahkých podmienkach. Jemu s veľkou pokorou treba poďakovať, že v povojnových rokoch oživil plávanie i vodné pólo, ktoré bez jeho entuziazmu a osobného nasadenia by pravdepodobne zaniklo. Veľa sa toho pri spomienke o jeho zásluhách povedalo. Prítomnosťou primátora Vrútok Branislava Zacharidesa získal tento športový sviatok hodnotu, ktorú si právom zasluhuje. Sviatočnú atmosféru sledovalo

množstvo bývalých aj súčasných športovcov a priaznivcov plávania a vodného póla. Ďakujeme Karino za všetko. Po úvodnej spomienkovej časti, sa tradične začal zápas medzi Old Boys a Turčianskymi rakmi ktorý sa tentokrát, pri posilnení aj hráčmi zo susednej Žiliny, stali Turčianski Raci. Voda vrela, góly sa strieľali aj strieľali. Zápas mal grády, diváci povzbudzovali a celkovú atmosféru zdokumentoval, už tradične výbornej úrovne Miro Kliner. Nevieme o tom, že by sa podobná akcia ešte niekde na Slovensku konala, o to viac nás to teší a je už v podvedomí aj v SPF, keďže na vlnajšom ročníku bol prítomný aj prezident SPF pán Ivan Šulek. Veríme, že táto pekná tradícia zapustila trvalé korene a už sa v dôsledku corony nebude musieť termín z konca júna presúvať. Športu zdar a vodnému pólu a plávaniu zvlášť.

Ladislav Zvarík
foto: Miroslav Kliner

